

Kolmapäev, 11. märts 2015

P8_TA(2015)0064

Endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi 2014. aasta eduaruanne

Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2015. aasta resolutsioon Jugoslaavia Makedoonia vabariigi 2014. aasta eduaruande kohta (2014/2948(RSP))

(2016/C 316/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. detsembri 2005. aasta otsust anda endisele Jugoslaavia Makedoonia vabariigile ELiga ühinemiseks kandidaatriigi staatus ja võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 17. detsembri 2013. aasta järeldusi; võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal Thessaloníkis toimunud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldusi Lääne-Balkani riikide liiduga ühinemise väljavaadete kohta,
 - võttes arvesse 23. juulil 2014. aastal toimunud endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ja ELi stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu üheteistkümnendat istungit,
 - võttes arvesse komisjoni eduaruannet (SWD(2014)0303) ja 8. oktoobri 2014. aasta teatist „Laiemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2014–2015” (COM(2014)0700), samuti 19. augustil 2014. aastal vastu võetud soovituslikku strateegiadokumenti (2014–2020),
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 817 (1993) ja 845 (1993);
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kohtu otsust 13. septembri 1995. aasta ajutise kokkuleppe kohaldamise kohta,
 - võttes arvesse Veneetsia komisjoni 10.–11. oktoobri 2014. aasta arvamust riigi põhiseaduse seitsme muudatuse kohta,
 - võttes arvesse OSCE/ODIHRi rahvusvahelise valimisvaatlusmissiooni tulemusi seoses presidendi- ja ennetähtaegsete parlamendivalimistega,
 - võttes arvesse ELi ja endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi parlamentaarse ühiskomisjoni 26.–27. novembril 2014. aastal toimunud istungi soovitusi,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone,
 - võttes arvesse Ivo Vajgli kui väliskomisjoni endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi alalise raportööri tööd,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on olnud ELi kandidaat üheksa aastat ja on oma seaduste liidu õigustikuga kooskõlastamisel kõige kaugemale jõudnud;
- B. arvestades, et komisjon esitas nõukogule juba kuuendat korda järjest soovitusel läbirääkimisi alustada; arvestades, et riik on valmis ELiga läbirääkimisi pidama; arvestades, et parlament on viimased kaheksa aastat pidevalt nõudnud asjaomase riigiga ühinemisläbirääkimiste alustamist, ning arvestades, et edasine viivitamine läbirääkimiste alustamisega võib avaldada negatiivset mõju riigi reformiprotsessidele ja ELi usaldusvärsusele piirkonnas;
- C. arvestades, et lahendamata nimevaidluse tõttu Kreekaga tõkestab nõukogu endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi edasiminekut ühinemisprotsessi järgmisse faasi; arvestades, et kahepoolsed küsimused ei tohiks takistada ühinemisläbirääkimisi Euroopa Liiduga; arvestades, et seisak ELiga integreerumise protsessis võib suurendada piirkondliku stabiilsuse säilitamise kulusid, mõjutada liidu usaldusvärsust ning viia demokraatia vähenemiseni endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis;
- D. arvestades, et see järjekordne viivitus süvendab veelgi Makedoonia avalikkuse nõrdimust selle üle, et integratsiooniprotsess ELiga on seiskunud, ning võib teravdada siseriiklikke probleeme ja pingeid;

Kolmapäev, 11. märts 2015

- E. arvestades, et iga (potentsiaalset) kandidaatriiki hinnatakse tema enda saavutuste põhjal ning ühinemise ajakava määrab vajalike reformide kiirus ja kvaliteet;
- F. arvestades, et kahepoolsete küsimustega tuleks tegeleda võimalikult varakult ja konstruktiivselt, võttes arvesse ÜRO ja ELi põhimõtteid ja väärtusi;
- G. võttes arvesse, et valitsuse ja opositsiooni konstruktiivse ja kaasava dialoogi puudumine ja opositsiooni valimistejärgne boikott on takistanud parlamendi tööd; arvestades, et valitsus ja opositsioon peavad ühiselt tagama jätkusuutliku poliitilise koostöö, mis on riigi demokraatlikuks arenguks ning Euroopa tegevuskava jätkamiseks hädavajalik; arvestades, et valimisi kajastati meedias erapoolikult ning riigi ja erakondade tegevus ei olnud piisavalt eraldatud;
- H. arvestades, et parlamentaarse ühiskomisjoni 12. istungil ei suudetud vastu võtta ühissoovitusi; arvestades, et täielikult toimiv parlamentaarne ühiskomisjon on ühinemisprotsessi üle järelevalve tagamisel keskse tähtsusega;
- I. arvestades, et õigusriigi põhimõte, meediavabadus, piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted on ELi laienemisprotsessis ülimalt tähtsad;
- J. arvestades, et korrupsioon ja organiseeritud kuritegevus on endiselt tõsised probleemid; arvestades, et sõnavabadus ja meedia sõltumatus on jätkuvalt ohus;
1. palub üheksandat korda, et nõukogu määraks viivitamata kuupäeva, mil alustatakse ühinemisläbirääkimisi, et hoogu mitte kaotada ning kiirendada ELi õigustikuga seotud reforme ja tugevdada demokratiseerimisprotsessi; kordab oma seisukohta, et nimeküsimus, mis on kahepoolne küsimus, ei tohi ühinemisläbirääkimiste alustamist takistada, kuid see tuleks lahendada enne ühinemisprotsessi lõppu; toetab komisjoni seisukohta, et poolte suutmatus peaaegu 20 aastat kestnud vahendatud läbirääkimiste järel kompromissile jõuda mõjutab otseselt ja negatiivselt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ja selle elanike Euroopa-suunalisi püüdlusi; kutsub mõlemaid valitsusi üles astuma konkreetseid samme, et leida mõlemale poolele vastuvõetav lahendus; kordab, kui oluline ja vajalik on konstruktiivne lähenemine nendele kahepoolsetele probleemidele naaberriikidega;
 2. tuletab meelde liikmesriikide lubadust seda teemat 2015. aastal uuesti käsitleda, et alustada ühinemisläbirääkimisi; on seisukohal, et ELi läbirääkimiste alustamine võib kahepoolsete vaidluste lahendamisele ainult soodsalt mõjuda ja ühtlasi ajendab see edasisi ülivajalikke reforme, eelkõige seoses õigusriigi, kohtusüsteemi sõltumatuse ja korrupsioonivastase võitlusega; rõhutab, et ühinemisläbirääkimiste alustamisega viivitamine põhjustab riigile ja piirkondlikule stabiilsusele aina suuremat ja ennustamatut kahju; rõhutab, et praeguse olukorra jätkumine kahandab ELi laienemispoliitika usaldusväarsust ja tulemuslikkust ning tema positsiooni piirkonnas;
 3. kordab oma seisukohta, et kahepoolsete küsimusi ei tohiks kasutada ühinemisprotsessi takistamiseks; on seisukohal, et need ei tohiks olla takistuseks ühinemisläbirääkimiste ametlikule avamisele, vaid nendega tuleks tegeleda ühinemisprotsessi võimalikult varajases etapis; tunneb muret selle pärast, et üks pool ei ole järginud Rahvusvahelise Kohtu 5. detsembri 2011. aasta otsust 1995. aasta septembri ajutise kokkuleppe kohaldamise kohta; palub Kreekal kinnitada oma 2003. aasta Thessaloníki tegevuskavas antud lubadust ja luua positiivne õhkkond kahepoolsete lahkarvamuste lahendamiseks Euroopa väärtuste ja põhimõtete vaimus; nõuab suuremat edasiminekut, sh valitsustevahelistes kontaktides ja kahepoolsetes suhetes Bulgaariaga, et läbi rääkida heanaaberlike suhete alase lepingu üle, milles käsitletak ühiseid probleeme; väljendab veel kord muret selle pärast, et vaidlustes naaberriikidega kasutatakse ajaloolisi argumente, ja peab tervitatavaks kõiki pingutusi ühiste ajalooliste sündmuste tähistamiseks koos ELi liikmetest naaberriikidega; leiab, et see võiks aidata edendada paremat ajaloo mõistmist ja heanaaberlikke suhteid;
 4. nõuab ELi aktiivsemat osalemist nimeküsimuse lahendamises ja toetab ELi poliitiliste liidrite ennetavat suhtumist; palub uuel komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal välja töötada uued algatused, et pääseda välja ummikseisust ning otsida koostöös ÜRO eriesindajaga vastastikku sobiv lahendus; kutsub nõukogu üles korraldama 2015. aasta esimesel poolel põhjalikku arutelu Makedoonia ELiga ühinemise väljavaadete üle; toonitab, et kõiki praegusi ja potentsiaalseid kandidaatriike tuleks ühinemisprotsessis kohelda vastavalt nende endi saavutustele; on veendunud, et kõrgetasemelise ühinemisdialoogi jätkamine komisjoniga tooks reformiprotsessi täiendavat kvaliteeti;

Kolmapäev, 11. märts 2015

5. kutsub üles kõiki NATO liikmeid ja eelkõige kõiki NATOsse kuuluvaid ELi liikmesriike toetama aktiivselt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ühinemist NATOga, et saavutada Kagu-Euroopas suurem turvalisus ja poliitiline stabiilsus;
6. soosib ajaloo, kultuuri, hariduse ja Euroopa väärtuste edendamise alast piiriülest koostööd, mis toetab jõupingutusi demokraatlike muutuste suunas; kutsub endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi naabruses asuvaid ELi liikmesriike sellega seoses üles toetama heanaaberlike suhete vaimus valmisolekut teha demokraatlikke muudatusi, mis tähendab ka läbirääkimiste protsessi avamise toetamist;
7. ergutab riiki jätkama püüdlusi luua koos naaberriikidega ühiseid ajaloo ja hariduse eksperdikomisjone, et edendada objektiivset ajaloo tõlgendamist, tugevdada teaduskoostööd ja aidata tekitada noorte seas positiivset suhtumist naaberriikidesse;
8. kutsub ametiasutusi ja kodanikuühiskonda tungivalt üles võtma asjakohaseid meetmeid, et saavutada ajalooline leppimine ning ületada lõhe etniliste ja rahvusrühmade (sh Bulgaaria päritolu kodanike) vahel ja sees;
9. võtab teadmiseks põhiseaduse muudatusettepanekud; on arvamusel, et mõnda ettepanekut, sh abielu määratlust ja rahvusvaheliste rahandustsoonide loomist käsitlevaid sätteid, võiks vastavalt Veneetsia komisjoni soovitudele veelgi parandada; tuletab ühtlasi meelde, et on vaja täita Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning arvesse võtta ELi õigustikku; rõhutab, et põhiseaduse mis tahes muudatuste rakendusaktid tuleb hoolikalt ette valmistada; rõhutab, et pikaajaliste muudatuste tegemiseks põhiseaduses on vaja laiapõhjalist poliitilist toetust, konstruktiivset dialoogi ja koostööd kõigi poliitiliste jõudude vahel; rõhutab vajadust kõiki kaasava avaliku arutelu ja hoolika konsulteerimise järele ning konsensuse loomise järele opositsioonierakondade, kodanikuühiskonna ja asjaomaste osalejatega;
10. tunneb muret riigi polariseerunud poliitilise õhkkonna pärast; nõuab tungivalt, et valitsus respektieriks parlamendi rolli, andes täieliku ja sõltumatu parlamentaarse kontrolli huvides konsulteerimiseks, sh põhiseaduse muutmise küsimustes, piisavalt volitusi ja aega; kutsub valitsust ja kõiki erakondi üles töötama suhete parandamise nimel, et säilitada poliitilist tasakaalu, tagada jätkusuutlik ja konstruktiivne poliitiline koostöö ja kiirendada Euroopa tegevuskava täitmist; tuletab meelde, et kompromissid on toimiva demokraatia jaoks väga tähtsad; rõhutab, kui vajalik on parandada ühinemisprotsessi kaasavust ja läbipaistvust; rõhutab, et valimistejärgne boikott on probleem, mis tuleb lahendada, sest parlamendi korraliku toimimise eest vastutavad valitsus ja opositsioon ühiselt; palub, et komisjoni asepresident ning ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja võtaksid kõigi pooltega ühendust, et hõlbustada poliitilist dialoogi;
11. on tõsiselt mures valitsuse ja opositsiooni vaheliste suhete halvenemise pärast, eelkõige seoses peaministri hiljutise teatega, et opositsiooniliidritele on esitatud süüdistus, ning kriminaalseid tegusid käsitlevate vastusüüdistustega; mõistab hukka igasuguse ebaseadusliku jälgimise ja nõuab, et kõik väited avaldataks ja et nendest vabalt teatataks ja et nõuab kõigi väidete ja kogu jälgimise sõltumatut uurimist nii, et selles järgitaks täielikult läbipaistvuse, erapooletuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtteid; kordab, kui tähtis on sõnavabaduse üldpõhimõtte austamine; palub kõigil poliitilistel osapooltel pidada konstruktiivset dialoogi, et keskenduda riigi ja selle kodanike strateegilistele prioriteetidele;
12. peab kahetsusväärseks, et opositsioon ei osale parlamentaarses ühiskomisjonis; peab ülioluliseks parlamentaarse ühiskomisjoni nõuetekohase toimimise tagamist seeläbi, et selle töös osalevad kõik parlamendierakonnad;
13. tunneb muret selle pärast, et rahvustevaheline kooseksisteerimine on endiselt ebakindel ja riigi jaoks probleem; tunneb muret etniliste rühmade vaheliste pingete suurenemise pärast, mis toob esile kogukondade vastastikuse usaldamatuse; mõistab kindlalt hukka etnotsentrilise ja vastuolusid süvendava keelekasutuse, eriti valimiskampaaniate ajal; rõhutab, et ELiga ühinemise kõneluste alustamine võib aidata riigil seda probleemi paremini lahendada, tugevdades etniliste rühmade ühtsust selle ühise eesmärgi poole püüdlisel; mõistab hukka kõik äärmusliku natsionalismi ja etnotsentrismi vormid, mis süvendavad ühiskonna lõhestatust; palub kõigil parteidel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel aktiivselt edendada kaasavat ja sallivat, paljurahvuselist ja eri usundite kooseksisteerimist võimaldavat ühiskonda ning kaitsta kõigi rahvusvähemustesse kuuluvate isikute põhiõigusi; tuletab meelde, et haridusel on sallivuse ja vastastikuse lugupidamise saavutamisel tähtis roll; kutsub komisjoni üles tõhustama projekte ja programme, mille eesmärk on etniliste rühmade dialoogi ja vastastikuse mõistmise tugevdamine;

Kolmapäev, 11. märts 2015

14. väljendab heameelt, et ELiga ühinemine on endiselt riigi strateegiline prioriteet; ergutab riiki jätkama reformide kindlustamist, muutma poliitikat ja tavasid, mis võivad veel ikka tema Euroopa tulevikule takistuseks saada, ja tagama edasiminekut ELiga seotud prioriteetsete reformide rakendamisel, sealhulgas kõrgetasemelise ühinemisdialogi raames;

15. märgib, et OSCE/ODIHRi hinnangul olid 2014. aasta aprilli presidendi- ja ennetähtaegsed parlamendivalimised tõhusalt korraldatud; tunneb siiski koos teistega muret riigi ja erakondade tegevuse piiride ähmastumise pärast, mis on vastuolus demokraatlike valimiste puhul kehtivate rahvusvaheliste kohustustega, ning kallutatud meediakajastuse ja valijate väidetava hirmutamise pärast; rõõmustab valimisreformide üle, kuid nõuab tungivalt, et ametiasutused uuriks valimiste eel ja ajal väidetavalt toimunud eeskirjade rikkumisi; palub valitsusel õigeaegselt täita kõiki ODIHRi soovitusi, et parandada valimisprotsessi, sealhulgas hääleõiguslike kodanike registreerimise haldamist ning täpsust; tuletab sellega seoses meelde vajadust koostada rahvusvahelistele standarditele vastavad hääleõiguslike kodanike registrid;

16. nõuab tungivalt, et valitsus kõrvaldaks ühinemisele abi rahastamisvahendi abi rakendamise puudused, nagu kontrollisüsteemi süsteemsed vead, puudulik kooskõlastatus institutsioonide siseses ja nende vahelises tegevuses, hangete viibimine, vähene vahendite kasutamise määr ja institutsioonide vähene suutlikkus; nõuab ELi abi ja riiklike reformistrateegiate tihedamat seostamist ning ühinemisele abi rahastamisvahendi kasutamist, et saavutada riigieelarve palju suurem decentraliseeritus; kutsub üles võtma meetmeid, et vältida abi edasisi kadusid ja kiirendada programmide rakendamist, et suurendada ELi abi mõju;

17. tervitab avalikku teenistust ja riiklikku tööhõivet käsitleva uue seadusandliku raamistiku vastuvõtmist 2014. aasta veebruaris, sest peab seda sammuks ühtse, läbipaistva ja aruandekohustusliku avaliku halduse suunas; tunneb muret, et seadusandluses saavutatud edusammudele vaatamata on avalik haldus endiselt killustatud, politiseeritud ja poliitilisele mõjutamisele vastuvõtlik; soovib riigil tungivalt suurendada avaliku halduse professionaalsust ja sõltumatust kõigil tasanditel; ergutab jõupingutusi, mida tehakse selle seaduse rakendamisel koos läbipaistvuse, tulemuste ja tasakaalustatud esindatuse põhimõtete täieliku järgimisega; palub valitsusel vastu võtta avaliku sektori finantsjuhtimise reformiprogrammi;

18. nõuab tungivalt Ohridi raamlepingu täielikku rakendamist; nõuab, et viidaks lõpule Ohridi raamlepingu rakendamise läbivaatamine ja esitatakse poliitilised soovitusid; soovib tungivalt pidada raamlepingut õigusriigi põhimõtete, kogukondade suhete ja jätkuva decentraliseerimise jaoks oluliseks elemendiks; soovib tungivalt arendada kohalikku omavalitsust ja edendada poliitilisel tasandil pikaajalisi usalduse suurendamise meetmeid, näiteks pidada avalikke arutelusid Ohridi raamlepingust saadava kasu selgitamiseks; kutsub valitsust ja pädevaid kohalikke asutusi üles jätkama integreeritud haridusstrateegia rakendamist ja suurendama sellel eesmärgil rahastamist; peab tähtsaks kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist sellesse protsessi; soovib ennetavamalt lähenemisviisi, et tagada kõigi kogukondade etniline, kultuuriline ja keeleline identiteet;

19. kiidab heaks seaduste ELi õigustikuga vastavusse viimise kõrge taseme ning kohtute tõhususe ja professionaalsuse parandamise terviklike kohtureformide tulemusel; tunneb siiski muret lubamatu poliitilise mõjutamise pärast teatavates kohtuasjades ning rõhutab, et kohtud peaksid jääma parlamentaarse ja täitevõimu mis tahes survest sõltumatuks; rõhutab vajadust tagada õigusstandardite nõuetekohane rakendamine kooskõlas Euroopa normide ja parima tavaga; nõuab kohtupraktika ühtlustamist, et tagada usaldusväärne kohtusüsteem ja avalikkuse usaldus; nõuab õigusemõistmise kvaliteedi parandamist, kohtuväliste õiguskaitsevahendite ja alternatiivse vaidluste lahendamise sagedasemat kasutamist, paremat strateegilist planeerimist, ühiskonna nõrgemate liikmete paremat juurdepääsu õigusemõistmisele ning kutse- ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suuremat osalust kohtute sõltumatuse järelevalves;

20. võtab teadmiseks edusammud 2011.–2015. aasta korrupsioonivastaste programmide rakendamisel, isikliku ja institutsioonilise usaldusvääruse süsteemi tugevdamise ning institutsioonide- ja rahvusvahelise koostöö; juhib tähelepanu seni lahendamata olulistele küsimustele, mis on seotud rahapesuvastaste sätete rakendamisega, mille alla kuuluvad ka piiriülesed küsimused, riikliku riskihinnangu teostamise ja tegevuse tõhustamisega; kordab, et sõltumatu ja täielikult toimiv riiklik korrupsiooni ennetamise komisjon peaks selle küsimusega tegelemisel olema juhtiv riiklik institutsioon; palub pädevatel asutustel selle komisjoni töö parandamiseks suurendada kohtute ja prokuratuuri IT-süsteemide omavahelist ühendatust ja luua ametiisikute keskregister;

Kolmapäev, 11. märts 2015

21. nõuab korrupsioonivastaste meetmete ja õigusaktide tõhusamat rakendamist eelkõige poliitikas, avalikus halduses, riigihangete vallas ning õiguskaitstes, samuti haldussuutlikkuse suurendamist; nõuab tungivalt, et riik saavutaks tulemusi süüdimõistvate otsuste tegemisel, et võidelda korrupsiooni, sh kõrgema tasandi korrupsioonijuhtumite vastu; kutsub sõltumatuid kodanikuühiskonna organisatsioone ja meediat paljastama korrupsiooni ning võitlema sõltumatu ja erapooletu uurimise ja kohtuprotsesside eest; kutsub riigiprokuratuuri üles võimaldama seda valdkonda puudutavate väidete asjakohast ja kiiret uurimist;

22. nendib rahuloluga, et paigas on õigus- ja institutsiooniline raamistik võitluseks organiseeritud kuritegevuse vastu; tunnustab riigi aktiivsust piirkondlikus ja rahvusvahelises koostöös, sh Eurojusti ja Europoliga raames; väljendab heameelt paljude edukalt läbiviidud politseioperatsioonide üle, mis olid suunatud organiseeritud rühmituste vastu ja millega eeskätt lõigati ära rahvusvahelised kanalid, mida kasutati uimastikaubanduseks ja inimeste ebaseaduslikuks üle piiri toimetamiseks;

23. mõistab hukka igasuguse poliitilise ja/või usulise äärmusluse ning peab vajalikuks piiriülest koostööd teiste Lääne-Balkani riikide ja ELi liikmesriikidega; tunneb heameelt kriminaalkoodeksi muudatuste üle, mis täpsemalt määratlevad poliitilises ja/või usulises äärmusluses osalevate isikute süütegude ja karistuste laadi; tuletab veel kord tungivalt meelde ühise ennetava välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika strateegia vajalikkust, pidades silmas praegust rahvusvahelist terrorismiohtu; tuletab meelde, et avalik poliitika peaks võitlema kõigi äärmusluse vormide vastu ning et selles kontekstis tuleks hoolikalt vältida mõne usurühma häbinärgistamist;

24. peab kahetsusväärseks tõsiasi, et õigusloomes puudub koostöö kodanikuühiskonna organisatsioonide ja avaliku sektori sidusrühmadega; rõhutab, et sellise koostöö aluseks peaks olema valitsuse tegelik tahe konsulteerida eri huvirühmadega nii õigusloome kui ka poliitika kujundamise protsessis; rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel võib olla otsustav osa, et suurendada üldsuse teadlikkust ühinemisprotsessist, sest nad muudavad selle läbipaistvamaks, vastutustundlikumaks ja kaasavamaks; ergutab valitsust kaasa aitama kodanikuühiskonna arengule ka maapiirkondades; kutsub valitsust üles algatama ülikoolide, akadeemikute ja üliõpilastega sisulist arutelu kõrghariduse reformi üle;

25. julgustab ametivõime nõudma Serbialt tagasi vastavaid Jugoslaavia salateenistuse arhiive; on seisukohal, et totalitaristliku mineviku läbipaistev käsitlemine, sh salateenistuse arhiivide avamine, on samm suurema demokraatia, vastutuse ja institutsionaalse tugevuse suunas;

26. tunneb suurt muret selle pärast, et poliitiline ja finantssurve õõnestab pidevalt ja märgatavalt meedia sõltumatust; mõistab teravalt hukka sõnavabaduse jätkuva vähenemise, mille tulemuseks on piirkonna madalaim ajakirjandusvabaduse tase; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et riik on langenud organisatsiooni Reporters Without Borders koostatavas ajakirjandusvabaduse indeksis 2009. aasta 34. kohalt 2015. aasta 117. kohale; märgib kasvava murega riigi kontrolli meedia üle, sealhulgas jätkuvat sõltuvust riigieelarvest, sageli kasutatavat enesetsensuuri ning nõrku kutse- ja eetikastandardeid; märgib murega laimu kasutamist poliitikas ja meedias; kahetseb, et kuigi on tehtud mõned katsed valitsuse ja meediakogukonna dialoogi taastamiseks, on audiovisuaalteenuste seaduse muutmine toimunud kiirkorras ja meedia huvirühmadega korralikult konsulteerimata;

27. nõuab tungivalt, et valitsus edendaks meedia ja arvamuste mitmekesisust ning tagaks avalik-õigusliku ringhäälingu ja meediat reguleeriva asutuse sõltumatuse; märgib, et avalik-õiguslik ringhääling on näidanud nii valimiskampaaniate ajal (mida mainiti OSCE/ODIHRi aruannetes) kui ka valimiskampaaniatega mitteseotud asjaoludel (mida mainiti komisjoni eduaruandes) üles tugevat erapoolikut ja pooldavat suhtumist valitsevasse erakondadesse; on rahul asjaoluga, et valitsus tegi avalikult kättesaadavaks andmed valitsuse rahastatud reklaami kohta; kutsub valitsust siiski üles suurendama vahendite eraldamisel kasutatavate kriteeriumide läbipaistvust; soovib tungivalt, et komisjon oleks poliitilise arengu üle järelevalvet teostades aktiivsem ja annaks nõu ning ergutaks kõigi meedia sidusrühmade dialoogi;

Kolmapäev, 11. märts 2015

28. tuletab valitsusele ja erakondadele meelde nende kohustusi kaasatuse ja sallivuse õhkkonna loomisel; nõuab diskrimineerimisvastase seaduse ühtlustamist liidu õigustikuga, sest praegune seadus ei keela diskrimineerimist seksuaalse sättumuse alusel; mõistab hukka igasuguse LGBTI-kogukonna vastu suunatud vägivalla ja nõuab, et seaduserikkujad, sh need, kes vastutavad Skopjes LGBTI tugikeskuse vastaste vägivallantsidentide eest, toodaks kohtu ette; rõhutab vajadust võidelda roma elanikkonna suhtes üles näidatavate eelarvamuste ja romade diskrimineerimise vastu ja võtta edasisi meetmeid nende olukorra parandamiseks, eelkõige mis puudutab eluaset, tervishoidu, haridust ja tööhõivet; palub valitsusel tagada sooline perspektiiv kõigis poliitikavaldkondades, et tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus; väljendab veel kord muret soostereotüüpide püsimise pärast ühiskonnas ja koduvägivalla pärast; ergutab valitsust kaotama struktuurset soolist ja palgalõhet majanduses, poliitikas ja ühiskonnaelus; kutsub komisjoni üles täitma oma kohustust teha tööhõive ja sotsiaalpoliitika peatükk ühinemisprotsessi prioriteediks, käivitades selleks riigiga peetava kõrgetasemelise ühinemisdialogi raames vastava algatuse;

29. peab endiselt murettekitavaks laste vaesuse kõrget määra ning vastutavate ametivõimude suutmatust rakendada selle vastu poliitikat ja strateegilisi meetmeid; nõuab tungivalt, et valitsus suurendaks vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse läbivaadatud riikliku strateegia rakendamiseks tehtavaid jõupingutusi; nõuab tungivalt suurema tähelepanu pööramist sellele, et kõigile lastele oleks tagatud õiglane ja tõhus juurdepääs õigussüsteemile; rõhutab vajadust valitsuse täiendavate jõupingutuste järele puuetega laste ja roma kogukonna laste toetamiseks; kutsub üles tegema edasisi jõupingutusi laste tervise ja toitumise parandamiseks, pöörates erilist tähelepanu roma lastele;

30. rõõmustab, et endine Makedoonia Jugoslaavia vabariik on äritegemise lihtsuse poolest endiselt piirkondlik liider ja on parandanud oma positsiooni Maailmapanga pingereas, tõustes 2013. aasta 31. kohalt 2014. aastal 30 kohale; märgib siiski, et raskused lepingute täitmise tagamisel ja sagedased seadusemuudatused, millele ei eelne piisavat konsulteerimist, teevad ärikeskkonda tõsiselt kahju; rõhutab samas, kui tähtis on teha edusamme tööõiguses ja sotsiaalse dialoogi tugevdamises; rõhutab, et ärikeskkonda on vaja veelgi parandada, toetades VKEsid, vähendades piirkondlikku ebavõrdsust ja sidudes teadus- ning arendusasutused äri- ja tööhõivesektoriga;

31. peab tervitatavaks, et välismaiste otseinvesteeringute voog on püsinud stabiilne ja võimaldanud eksporti rohkem mitmekesistada; märgib, et 80 % välismaistest otseinvesteeringutest tuleb ELi ettevõtetele ning et kaupade ja teenuste vahetus ELiga on veelgi suurenenud; kinnitab välismaiste investeeringute ligitõmbamise tähtsust ning on veendunud, et ELi ühinemisprotsessiga viivitamine võib takistada sügavamat majanduslikku integratsiooni; tunnistab vajadust suurendada riigi tulusid ja luua töökohti suure tootlikkusega sektorites, sest majanduse üldine struktuur on jätkuvalt suunatud madala tootlikkusega tegevusele; rõhutab, et kõik rahvusvahelisi rahanduspiirkondi reguleerivad eeskirjad peaksid olema kooskõlas ELi õigustikuga ja rahvusvaheliste nõuetega;

32. tunneb heameelt asjaolu üle, et üldine töötuse määr langes 2013. aasta esimese kvartali 29,9%-lt 2014. aasta kolmandaks kvartaliks 27,9%-le; kutsub valitsust üles tegema uusi pingutusi struktuurse ja pikaajalise töötuse vähendamiseks, eelkõige noorte seas (noorte töötus ületab 50 %) ning nõrgemas seisundis elanikerühmade, kaasa arvatud roma elanikkonna hulgas; nõuab reforme, millega suurendataks tööjõus osalemise määra ja tööjõu liikuvust ning vähendataks konkurentsi takistavat suurt mitteametlikku sektorit; väljendab muret selle pärast, et tööjõu haridus ja koolitus ei vasta sageli majanduse vajadustele ja et suur hulk noori kvalifitseeritud töötajaid on seetõttu sunnitud välismaale asuma, sest nad ei leia kodumaal piisavalt töövõimalusi; väljendab muret hiljutiste seadusandlike muudatuste pärast, mis piiravad õigust streikida, ning palub ametivõimudel õigusaktid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni normidest lähtudes läbi vaadata;

33. võtab teadmiseks meetmed, mida on võetud naiste tööpuuduse vähendamiseks, kuid kutsub valitsust üles nendega jätkama, sest naiste tööpuudus on ELi keskmisest endiselt tunduvalt kõrgem;

Kolmapäev, 11. märts 2015

34. juhib tähelepanu asjaolule, et keskkonnaküsimustes, eeskätt õhu ja vee kvaliteedi, looduskaitse ja jäätmemajanduse valdkonnas, on vaja teha koostöös kodanikuühiskonna ja asjaomaste osalejatega olulisi jõupingutusi; tunneb muret õhu- ja veereostuse pärast; märgib murega, et eriti Skopjes, Tetovos, Bitolas, Kičevos ja Kavadaris ületab peenosakeste kontsentratsioon õhus mitmeid kordi lubatud piirmäära; palub pädevatel asutustel tihendada koostööd, et rakendada asjakohaseid õigusakte, tugevdada haldussuutlikkust ja eraldada piisavalt vahendeid taristusse, nt reoveepuhastitesse investeerimiseks;

35. peab kahetsusväärseks, et 2013. aasta energiaalaseid eesmärke ei ole eelkõige energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate puhul saavutatud; kutsub sellega seoses üles võtma vastu asjakohaseid tegevuskavasid ja tagama ühtlustamist ELi kliimapoliitikaga;

36. rõõmustab, et riik on jäänud piirkondlikus koostöös aktiivseks ja konstruktiivseks ja et tal ei ole naabritega lahendamata piirivaidlusi; tervitab Makedoonia peatset Kesk-Euroopa algatuse eesistumisperioodi; ergutab valitsust suurendama üldist kooskõlastatust ÜVJP deklaratsioonide ja otsustega; rõhutab, kui tähtis on oma seisukoha järkjärguline vastavusse viimine ELi välispoliitika seisukohtadega;

37. tunneb heameelt riigi ja Bulgaaria vahelise raudteeühenduse lõpuleviimiseks tehtud edusammude ja selleks üles näidatud tahte üle, mis toob kaasa paremad majandus- ja sotsiaalsed suhted;

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.
